

Milda Alice Staldvik Mellingen

DIN ČUJ./ DERES REF: BEAIVI / DATO:
14.04.2026

MIN ČUJ / VÅR REF: ÁŠŠEMEANNUDEADJI / SAKSBEHANDLER:
26/31-27 Stigo Holm

Sametingets posisjonsnotat til konsultasjonsmøtet 16.april 2026/

Sametinget viser til invitasjon til konsultasjonsmøte 16.april om ny barnehageorganisering, og pdf-presentasjonen *Konsultasjonsmøte med Sametinget 08.04.26*, som dere sendte til Sametinget 10.04.2026.

Sametinget har valgt å konsultere om den foreslåtte omleggingen av barnehagestrukturen i Røyrvik kommune/ Raarvihken tjielte, til tross for den begrensede tiden på under en uke til forberedelser og politisk behandling av Sametingets posisjonsnotat til konsultasjonsmøtet. Beslutningen om å konsultere har sin bakgrunn i alvorlighetsgraden i kommunedirektørens forslag av 10.04.26.

Sametingets hovedmål i barnehagepolitikken er å sikre at samiske barn får et samiskspråklig barnehagetilbud som bygger på samiske verdier, samisk språk og samisk kultur- og samfunnsliv. Samiske barn har som urfolksbarn en lovfestet rett til å vokse opp med sitt eget språk, sin kultur og sin religion, forankret i Grunnloven, barnekonvensjonen og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP) art. 27.

Gaavalohke barnehage er definert som *Samisk barnehage*, etter kategori fra *Rammeplanen for barnehage*. Det innebærer blant annet at barnehagen har samisk som hovedmål, drives som en samisk barnehage og har ansatte som er samiskspråklige. Kommunedirektøren foreslår at denne kategorien endres til *Andre barnehager med samiske barn i barnehage*. Det igjen innebærer blant annet at samisk som hovedmål og kravet om samiskspråklige ansatte, faller bort.

Sametinget legger dette til grunn at kategori *Andre barnehager med samiske barn i barnehage*, i praksis svekker samiske barns rett til samisk språk og kultur. På bakgrunn av dette kan ikke Sametinget støtte kommunedirektørens forslag. Kategorien legger i hovedsak opp til at barna skal få støtte til å bevare språk og kultur, og at personalet skal ha kjennskap til og legge vekt på samisk språk og kultur.

Dette står i klar kontrast til gjeldende kategorien *Samisk barnehage*, som er vesentlig mer

omfattende og tydelig. Der stilles det krav om at barnehagen aktivt skal fremme barns samiskspråklige kompetanse, kultur og identitet, at samisk er hovedspråk, at personalet behersker samisk språk og kultur, og at tradisjonelle samiske lærings- og arbeidsmetoder benyttes.

Røyrvik kommune/ Raarvihken tjielte er innenfor samisk forvaltningsområde for samisk språk. Samisk og norsk er likestilte og likeverdige språk i forvaltningsområdet for samisk språk jf Samelovens § kap 3. Samiske barn må derfor kunne forvente å få et barnehagetilbud på samisk i denne kommunen.

Det nevnes i deres pdf-presentasjon, under Bærekraftig og forsvarlig barnehagedrift, at barnas beste skal ivaretas. Sametinget kan ikke se at samiske barns beste ivaretas når det samiske barnehagetilbudet blir svekket.

Sametinget viser videre til forslaget henvisning om antall samiske barn som et argument for omorganiseringen som svekker det samiske barnehagetilbudet, og vil påpeke at det er misvisende å sammenligne barnetall i samiske lokalsamfunn med tall fra majoritetssamfunnet. Det samiske samfunnet er et minoritetssamfunn, og befolkningen vil derfor alltid være mindre enn den norske majoritetsbefolkningen. Samme målestokk kan derfor ikke legges til grunn, og viktigere - retten til samisk barnehagetilbud gjelder uavhengig av hvor mange barn dette gjelder.

I en kommune som Røyrvik kommune/ Raarvihken tjielte, med om lag 400 innbyggere, vil selv små endringer i barnetall få stor betydning. Tre barn kan utgjøre en betydelig andel av den samiske barnebefolkningen. Tallgrunnlaget må derfor ses i sammenheng med den totale befolkningsstørrelsen. Ved utarbeiding av statistikk og tabeller er det også viktig at alderssammensetningen synliggjøres. Dersom befolkningen består av mange eldre og få yngre, vil antall fødsler naturlig være lavere framover. Dette må inngå i vurderingen for å gi et realistisk bilde av utviklingen i barnegrunnlaget.

Det er avgjørende viktig – også i et samfunnsperspektiv, at samiske barn får et samiskspråklig barnehagetilbud som bidrar til å utvikle og opprettholde språket fram til skolestart. Tidlig og kontinuerlig språkutvikling er et grunnlag for et sterkt og bærekraftig samisk samfunn. Barn som får vokse opp med samisk språk, danner grunnlaget for framtidens fagfolk – lærere, sykepleiere, advokater og andre profesjoner som kan betjene samiske samfunn på deres eget språk. Et stabilt og forutsigbart samiskspråklig barnehagetilbud er derfor både et språkpolitisk og et samfunnsutviklende tiltak, og må sikres og prioriteres på både kort og lang sikt.

Sametinget mener at:

- Samiske barns rettigheter etter nasjonal og internasjonal rett må ligge til grunn for kommunens vurderinger.
- Barnegrunnlaget må vurderes i lys av Røyrvik kommune/ Raarvihken tjielte sin størrelse og befolkningssammensetning.
- Det samiskspråklige barnehagetilbudet må opprettholdes og styrkes for å sikre samisk språk, kultur og samfunnsutvikling.

Sametinget kan derfor ikke støtte kommunedirektørens forslag, som innebærer en svekkelse av gjeldende samisk barnehagetilbud.

Sametinget forutsetter at Sametingets uttalelse synliggjøres i den videre høringsprosessen.

Dearvuodaiguin / Med vennlig hilsen

Brita Oskal Eira
juogushoavda / seksjonssjef

Stigo Holm
ráđđeaddi/rådgiver

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur. /
Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga.*

Hovedmottaker:

Milda Alice Staldvik Mellingen

Kopiija / Kopi til:

Anne Jannok Eira

Brita Oskal Eira

Risten Turi Aleksandersen

Øystein Sende